

Professional Volunteer : อาสาสมัครวิชาชีพ พัฒนาสังคมด้วยทักษะที่เรามี (Professional Volunteer: utilizing your talent to strengthen civil society)

งานประชุมระดับชาติด้านการอาสาสมัคร ครั้งที่ 1 วันที่ 8 พฤษภาคม 2558 เวลา 11.15 – 12.30 น.
ณ ห้องประชุม 2-1 ชั้น 2 อาคารเอนกประสงค์ (อาคาร 10) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

องค์กรที่รับผิดชอบ : TYPN (Thai Young Philanthropist Network)

ศูนย์นวัตกรรมสังคม G-Lab วิทยาลัยโลกคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายชื่อวิทยากร และผู้ดำเนินรายการ :

1. คุณศิริจิต ผดุงเกียรติสกุล : อดีตผู้จัดการฝ่ายการเงิน บริษัท ไมโครซอฟท์ ประเทศไทย
2. อ.ศุภวัชร มาลานนท์ : รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อ.สุทธิชัย งามขึ้นสุวรรณ : รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. คุณเอต้า จิรไพศาลกุล : ผู้ก่อตั้งกลุ่ม TYPN (Thai Young Philanthropist Network)
5. คุณศรวิมล ปิงคลาศัย : ผู้ร่วมก่อตั้ง Hand up Network (ผู้ดำเนินรายการ)

รูปแบบในการดำเนินการประชุม : นำเสนองานวิจัยและเสวนา

สรุปรายละเอียดของการประชุม : ในห้องนี้ได้มีการเปิดวงเสวนาถึงประเด็นต่างๆเกี่ยวกับวิธีการของแต่ละคนในการนำมาช่วยแก้ไขปัญหาสังคม วิทยากรได้ถอดบทเรียนจากการทำงานอาสาด้วยทักษะที่ถนัดของแต่ละคนนำไปช่วยพัฒนาภาคประชาสังคม ตามวิถีของตนได้อย่างน่าสนใจ

1. Microsoft เอาความเชี่ยวชาญของตนไปช่วยเหลือชุมชน ได้อย่างไร

คุณศิริจิต ผดุงเกียรติสกุล : อดีตผู้จัดการฝ่ายการเงิน บริษัท ไมโครซอฟท์ ประเทศไทย

Microsoft เป็นบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ทำให้มีข้อดีคืออยู่ในจุดที่ผู้คนสังเกตเห็นได้ง่าย จึงมีองค์กรภาคสังคมติดต่อเข้ามาหาเรา เพื่อขอความช่วยเหลือนำความเชี่ยวชาญที่มีไปพัฒนางานให้ชุมชน ตัวอย่างโครงการที่ได้มีการทำมาแล้ว คือ

1. การพัฒนา Software เพื่อใช้ในการจัดการทางบัญชี การเงิน ร่วมกับ โรงเรียน มีชัยพัฒนา จ.บุรีรัมย์

เนื่องจากทาง Microsoft ได้ทำงานร่วมกับ โรงเรียนมีชัยพัฒนา บุรีรัมย์ ซึ่งได้ให้ Software สนับสนุนให้กับทางโรงเรียน อันเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม CSR ที่ทำเป็นปกติเหมือนบริษัททั่วไป แต่สังเกตเห็นว่าชุมชนเห็นว่ามีศักยภาพ จึงได้ส่งพนักงานเข้าไปช่วยเหลือ ผ่านการออกแบบวิธีการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านเสียใหม่ โดยสอนวิธีการใช้ เปลี่ยนจากวิธีการจัดการบัญชีแต่เดิม ที่เป็นการใช้มือเขียนเขียนบนสมุดหรือกระดาษ รายการต่างๆก็ต้องทำทุกเดือน บางครั้งเป็นร้อยรายการ บางครั้งเขียนผิดก็ใช้ลิตวิดลบ จึงมักเกิดคำถามซ้ำจากคนในหมู่บ้านว่าบันทึกข้อมูลผิดหรือเปล่า หรือเดือนนี้ฉันต้องจ่ายเท่าไร เกิดปัญหาและความเคลือบแคลง ดูไม่โปร่งใส ไม่มีการแจกจ่ายอย่างเห็นได้ชัด ไม่มีการแจกรายงานผลให้คนในชุมชน หรือการติดตามผลของคนที่มาดู ซึ่งต่างจากเวลาคนเหล่านี้ไปกู้ธนาคาร ทางธนาคารจะให้บันทึกรายการมาชัดเจน จึงขอให้ทาง Microsoft พัฒนา software สำหรับบันทึกและรายงานผลให้เป็นระบบในการจัดการด้านบัญชีการเงินของกองทุนหมู่บ้านนั้น ส่วนตัววิทยากรในขณะนั้นได้ทำทางด้านบัญชี และการเงิน ด้วยทักษะความเชี่ยวชาญที่มีด้านบัญชี อาทิ การทำ เดบิต เครดิต จึงได้มีส่วนเข้าไปส่วนพัฒนาระบบ software นี้ให้ชุมชน และสอนให้พวกเขาใช้ระบบดังกล่าว

2. สอนชาวบ้านในชนบทห่างไกลใช้ Internet

อีกเรื่องหนึ่งในชุมชนนั้นซึ่งค่อนข้างอยู่ในพื้นที่ห่างไกลนั้น เขาใช้อินเตอร์เน็ตไม่เป็น แม้ว่าบางทีมีคอมพิวเตอร์ แต่ก็ไม่รู้จะใช้มันอย่างไร เราจึงเข้าไปสอนเขา และถือเป็นการสร้างโอกาสให้พวกเขา เพราะบางคนค้าขายอยู่แล้ว แต่ไม่มีโอกาสหรือช่องทางในการเข้าถึงตลาด พอเราสอนเขา เขาก็มีช่องทางออนไลน์ มีโซเชียลมีเดีย อย่างเฟสบุ๊ค ติดต่อกับตลาดได้ หลังจากนั้นเราก็จัดการติดตามผล เป็นโค้ชให้เขา ว่าใช้แล้วเป็นอย่างไรบ้าง มีปัญหาอย่างไร และตอบคำถามเรื่อยๆ โดยไม่ได้คิดค่าตอบแทน

คำถามเพิ่มเติม: ตอนทำงานดังกล่าวมีปัญหา หรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง

ตอนที่ทำไม่ค่อยมีปัญหา เพราะองค์กรภาคสังคมในท้องถิ่นค่อนข้างเปิดรับ จึงทำงานได้ง่าย หากส่วนที่อยากให้ได้เพิ่มขึ้นคงเป็นเพียงส่วนของการติดตามผล ที่หลังจากการอบรมแล้ว มีการติดต่อรับการติดตามผลกลับมาประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์

2. กรณีศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ : คลินิก Pro Bono

อ.ศุภวัชร มาลานนท์ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ.สุทธิชัย งามชื่นสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กระบวนการของกฎหมายเพื่อรักษาความยุติธรรมไว้ ซึ่งความยุติธรรมนั้นนิยามได้ยากกว่าคืออะไร แต่ทุกคนสัมผัส และรู้สึกได้ โดยคนที่จะมีความรู้สึกหรือเข้าใจมากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่า คนๆ นั้นมีประสบการณ์ หรือสัมผัสกับความยุติธรรมมากเพียงใด การเรียนรู้ไม่ได้เกิดจากการพูด หรือท่องจำ แต่เป็นการทำจริง

ทางคณาจารย์ คณะนิติศาสตร์ของ มอ. สงขลา ซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างนักศึกษาให้เป็นนักกฎหมายที่ดี จึงได้บูรณาการการทำงานจริงผ่านกระบวนการจิตอาสาเข้าในหลักสูตร ก่อให้เกิดเป็น Active Learning เป็นการปลูกฝังความรู้ประสบการณ์ และจิตอาสาให้ติดตัวนักศึกษาไป แม้จบแล้วออกไปสู่โลกภายนอกแล้วก็ตาม

ทางคณะได้จัดกิจกรรมด้วยการจัด คลินิกให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่ผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ โดยจัดเป็น 2 รูปแบบคือ

1. คลินิกแบบ Walk-in จัดที่คณะ
2. จัดที่นักศึกษา ลงชุมชนเพื่อรับรู้ปัญหา

โดยทั้งสองรูปแบบนั้นจะเป็นการจัดให้นักศึกษาได้ลองให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายจริง สถานการณ์จริง โดยอาจารย์ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง และคอยดูแลทุกอย่าง กระบวนการดังกล่าวนี้มีข้อดีทำให้นักศึกษาได้รับรู้ถึง Sense of Justice ได้ฝึกฝนทักษะการตีความด้านกฎหมายจริง ทำให้ได้ประสบการณ์จริง รวมทั้งทำให้มีจิตอาสาติดตัวผ่านกระบวนการนี้ โดยแท้จริงแล้วมีชื่อว่า Pro Bono ซึ่งเป็นกฎที่ให้นักกฎหมายทุกคนต้องให้บริการทางวิชาชีพทางกฎหมาย แก่ผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้

นอกจากนี้วิทยากรยังได้ยกประเด็นที่ว่า การฝึกกิจกรรมเพื่อสร้างจิตอาสาเหล่านี้เข้าไปในหลักสูตรแบบเป็นการบังคับนักศึกษาหรือไม่ นั้น ยังไม่สำคัญเท่ากับเราสร้างเงื่อนไขอย่างไรเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในตัวนักศึกษา และให้เขาได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

คำถามเพิ่มเติม: เนื่องจากเป็นการให้บริการทางกฎหมายฟรี คุณภาพของการให้คำปรึกษานั้นจะต่างจากการให้คำปรึกษาจากนักกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

การให้บริการดังกล่าวเนื่องด้วยนักศึกษาเป็นคนให้บริการ จึงไม่ได้มีคุณเทียบเท่าผู้เชี่ยวชาญอย่างนักกฎหมายที่มีประสบการณ์ว่าความมาแล้วเท่าใดนัก แต่เนื่องด้วยการให้บริการดังกล่าวนี้มีจุดประสงค์ที่ต่างกับการให้บริการแบบคิดค่าบริการ กล่าวคือจุดประสงค์ของคลินิกนี้คือ เพื่อช่วยให้คนด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางกฎหมายได้อยู่แล้ว สามารถเข้าถึงได้มากขึ้น จึงมองว่าเป็นการให้บริการที่แตกต่างกัน

3. เครือข่าย Thai Young Philanthropist Network กับการสร้างประโยชน์ให้สังคมอย่างทวีคูณ

คุณเอต้า จิรไพศาลกุล

ผู้ก่อตั้งกลุ่ม TYPN (Thai Young Philanthropist Network)

ในมหาวิทยาลัยนั้น หากนักศึกษาสนใจเรื่องใดก็มักจะมีชมรมต่างๆมารองรับ อาทิ หากสนใจเรื่องการถ่ายภาพ ก็มีชมรมถ่ายภาพให้นักศึกษาที่สนใจไปร่วมได้ โดยเฉพาะงานด้านอาสา ก็มีชมรมอาสาสมัครรับเสมอ หากแต่เมื่อจบจากชีวิตมหาวิทยาลัยกลับไม่มีงานส่วนนี้มารองรับ คุณเอต้าได้เล็งเห็นจึงได้รวบรวมกลุ่ม

คนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจอยากทำดีเพื่อสังคมมาร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสังคม และตั้งชื่อว่า Thai Young Philanthropist Network หรือ TYPN โดยในช่วงแรกได้ใช้ Facebook ซึ่งเป็นโซเชียลมีเดียเป็นสื่อหลักในการติดต่อสื่อสาร

เนื่องจากกลุ่มคนช่วงแรกที่มารวมตัวกันนั้นมีความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษ จึงได้ชวนกันไปสอนภาษาอังกฤษให้คนในชุมชน และเยาวชน เพื่อพวกเขาจะสามารถนำไปใช้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ จากนั้นจึงสนใจอยากจะทำให้เพื่อสร้างประโยชน์สังคม และสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมมากยิ่งขึ้น และเห็นว่าการจะทำการดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องมี Change Agent ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ทำประโยชน์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้เยอะๆอยู่แล้ว อาทิ องค์กรภาคสังคมบางแห่ง หรือผู้ประกอบการเพื่อสังคมบางคน จึงมองว่าหากสนับสนุนกลุ่มคนเหล่านี้โดยดึงเอาทักษะความสามารถของคนในเครือข่ายมามีร่วมเสริมศักยภาพให้ Change Agent เหล่านี้ จะช่วยให้วิสัยทัศน์ประโยชน์ให้สังคมในวงกว้างได้

เมื่อ 6 ปีที่แล้ว จึงได้เริ่มเข้าไปสนับสนุนเสริมศักยภาพให้ผู้ที่ยอยากเริ่มต้นทำกิจการเพื่อสังคม โดยได้ทำร่วมกับ British Council ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาคอื่นๆ โดยผู้ที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวหลังจากจบโครงการบางคนได้ทำกิจการเพื่อสังคมต่ออย่างจริงจัง จนในปีนี้ หนึ่งในผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ทำกิจการเพื่อสังคมจนได้รับรางวัล กิจการเพื่อสังคมแห่งปี อันดับ 1 ในประเทศไทย

ต่อมาเมื่อเครือข่ายได้ขยายใหญ่ขึ้นเป็นพันคน ซึ่งมีคนที่ทำงานจากหลากหลายสาขาอาชีพ ได้เริ่มทำอีกโครงการที่เข้าไปสนับสนุนเยาวชน และการศึกษา โดยดึงคนที่มีความเชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านธุรกิจจาก Consulting Firm ต่างๆ มาร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดการอบรมเสริมศักยภาพให้นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนต่างๆ กว่า 200 แห่งทั่วประเทศในการคิดโครงการให้กิจการสามัญในโรงเรียนต่างๆ เพื่อสร้างรายได้ให้กับโรงเรียน รวมทั้งเป็นการสร้างทักษะทางอาชีพให้กับเด็กนักเรียนที่เรียนจบ มัธยม 6 แล้วไม่ได้ไปศึกษาต่อ โดยเป็นการให้ปรึกษา แ่คิด และมุมมองในการทำธุรกิจ และการเงิน

นอกจากนี้ทางเครือข่ายอยากที่จะส่งเสริมให้ภาคสังคมในเมืองไทยเติบโตและมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น และพบว่าองค์กรภาคสังคมส่วนใหญ่นั้นขาดทรัพยากรด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านงบประมาณ และ

บุคลากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จึงได้สร้างโครงการที่จะช่วยส่งเสริมทั้งสองด้านนี้ โดยในส่วนที่เป็นเรื่องเงินทุนนั้น ทางเครือข่ายได้รวมตัวกลุ่มที่พอมีกำลังด้านเงินทุนมาร่วมกันทำเรื่อง การลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment) และในส่วนของด้านบุคลากร และความเชี่ยวชาญด้านต่างๆนั้น ได้จัดตั้งเป็นโครงการชื่อว่า Brain Exchange จัดทำทุกปี

โดยในการทำโครงการ Brain Exchange ในปีแรก ได้เข้าไปสนับสนุน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง โดยได้เชื่อมกับนักศึกษาระดับปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยชื่อดังจากอเมริกา อาทิ Harvard University และ Columbia University เป็นต้น มาทำงานในมูลนิธิ และเสริมศักยภาพของบุคลากรภายใน โดยจัดทีมให้มีคนจากมูลนิธิเป็น Supervisor และมีบุคลากรจากมูลนิธิประกบกับอาสาสมัครเหล่านี้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพราะแม้ว่าอาสาสมัครจะมีทักษะความเชี่ยวชาญในบางด้าน แต่จะไม่รู้บริบทการทำงานในไทย และในพื้นที่ชุมชน เช่นเดียวกับบุคลากรจากมูลนิธิที่มีความเชี่ยวชาญ แต่สามารถเรียนรู้จากอาสาสมัครในทักษะเฉพาะได้ นอกจากนี้ในแต่ละครั้งที่ได้ขออาสาสมัครจากต่างประเทศเหล่านี้มา ทางเครือข่ายก็จะรับสมัครนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยในไทยไปพร้อมกับเรียนรู้จากอาสาสมัครในการทำงานในองค์กรภาคสังคมต่างๆด้วย เพื่อเป็นสร้างอนาคตให้กับเยาวชนไทยเพิ่มเติมต่อไป

จะเห็นได้ว่าการทำงานอาสาสมัครแบบ Professional Volunteer นั้นสามารถทำได้ในหลากหลายรูปแบบ เพียงเราใช้ทักษะความสามารถที่เรามี ไม่ว่าจะเป็นในวิชาชีพเราหรือไม่ใช่ หรือแม้ว่าเราจะทำงานในสายงานไหน เราก็สามารถสร้างประโยชน์ให้สังคมได้อย่างทวีคูณได้เช่นกัน

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมประชุม

ในการถอดบทเรียนนั้น แต่ละท่านได้มีการบอกเล่าถึงปัญหาที่พบเจอรวมไปถึงวิธีการแก้ไขปัญหา เทคนิคการจับคู่ระหว่างงานกับอาสาสมัคร ที่เหมาะสม มีการเสนอแนะว่าการจับคู่อาสาสมัครวิชาชีพ (Professional Volunteer) นอกจากแค่มียุทธศาสตร์ที่ตรงกับความต้องการของปัญหาแล้ว เราควรพิจารณาว่าอาสาสมัครต้องสามารถใช้ทักษะของตนในการสร้างเสริมศักยภาพ หรือขยายผลขององค์กรที่มีต่อสังคมมากกว่าการเข้าไปช่วยเหลือเป็นครั้งคราว ซึ่งน่าจะส่งผลให้องค์กรที่เราเข้าไปช่วยเหลือสามารถเติบโต และอาจเป็น Change Agents ที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการทำงาน

นอกเหนือจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นข้างต้นแล้ว ยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรภาคสังคม เช่น หากองค์กรภาคสังคมต้องการอาสาสมัครที่ใช้ทักษะทางอาชีพมาช่วยงานนั้น ควรเริ่มต้นในการปรับตัวอย่างไรจึงจะทำให้การทำงานกับอาสาที่มาจากช่วยเหลือกันเกิดประสิทธิผลสูงสุดซึ่งวิทยากรได้นำเสนอประเด็นที่น่าสนใจ เช่น การสร้างความยืดหยุ่นขององค์กร การทำงานร่วมกับอาสาอย่างใกล้ชิด การเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับอาสาสมัคร เป็นต้น

รูปภาพบรรยากาศของการประชุม

